

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ, БІЗНЕСУ І ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної роботи

Мирослав СОЛОВЕЙ

«23» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української культури

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм і рекреація
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	I
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

Розробники:

Васильчук В.М., доктор історичних наук, професор, професор кафедри психології, педагогіки і туризму;

Гедін М.С., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки і туризму

Схвалено на засіданні кафедри психології і туризму
«08» червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

Схвалено на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології
«23» червня 2023 року, протокол № 9

Голова вченої ради факультету

Ганна КУЧЕРЯВА

1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни є ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами курсу, витоками української культури, особливостями її історичного розвитку і основними здобутками; показати розмаїття проявів загально-цивілізаційних, мистецьких процесів та явищ в українській культурі, їх рецепцію європейською й світовою спільнотою; виховувати патріотичні почуття, повагу до культурної спадщини й духовних цінностей українського народу; сприяти формуванню активної громадянської позиції.

2. Загальний обсяг (відповідно до навчального плану) – 3 кредити ЄКТС; 90 год.

зокрема:

лекції – 14 год.

семінарські заняття – 16 год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Передумовою до вивчення дисципліни „Історія української культури” є вивчення дисципліни „Історія державотворення України”.

Здобувачі вищої освіти повинні:

3.1. Знати понятійно-категоріальний апарат дисципліни, основні етапи становлення і розвитку української культури; видатних представників української культури.

3.2. Вміти проводити аналогії подій минулого з сучасністю в царині української культури; визначати джерела (культурні пам’ятки) вивчення основних культурних процесів і явищ; робити висновки.

3.3. Володіти елементарними навичками роботи з літературними джерелами, пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації.

4. Анотація навчальної дисципліни «Історія української культури»:

Метою дисципліни «Історія української культури» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теоретичними засадами курсу, витоками української культури, особливостями її історичного розвитку і основними здобутками, а також показати розмаїття проявів загально-цивілізаційних, мистецьких процесів та явищ в українській культурі, їх рецепцію європейською й світовою спільнотою.

Предметом вивчення вузівського курсу «Історія української культури» є складний і багатогранний процес зародження і розвитку культури українського народу, його діяльності в культурній, політичній і духовній сферах діяльності з найдавніших часів до сьогодення.

Завданням дисципліни є відмова підходу до вивчення української культури як замкнутого соціального організму. Здобувачам вищої освіти буде

запропоновано розглянути національну культуру нашого народу як оригінальну і своєрідну систему, яка водночас на всіх етапах свого історичного розвитку була включена в сферу міжнаціонального духовного синтезу, в регіональний і світовий культурний процес. Українська культура, залишаючись самобутньою, водночас знайшла своє місце в європейському культурному просторі. Таким чином, здобувачам буде запропоновано вивчення історії української культури, її проявів в її органічному зв'язку із світовою культурою та із загальнолюдськими цінностями.

Курс «Історія української культури» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля: **Українська культура від найдавніших часів до початку ХХІ ст.** У ньому висвітлюються найвизначніші досягнення української культури, науки, освіти, військового мистецтва від найдавніших часів до сучасності.

Завданням вивчення дисципліни «Історія української культури» є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань української культури, а також формування таких загальних і фахових компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Фахові компетентності:

ФК19. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК30. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК33. Здатність аналізувати місце України у загальноєвропейському та світовому цивілізаційному процесі та туристичному просторі.

ФК35. Здатність організовувати туристично-краєзнавчу діяльність з урахуванням історико-географічних особливостей туристичних дестинацій.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.1.	Знати основні етапи становлення й розвитку української культури як складової європейської культури від найдавніших часів до сучасності	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу.	Участь у дискусії, письмова модульна контрольна робота, іспит.
1.2.	Знати періодизацію теоретичного курсу	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу.	Письмова модульна контрольна робота, іспит.
1.3.	Знати зміст і напрямки історико-культурних процесів в Україні на різних етапах історичного розвитку	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу.	Участь у дискусії, письмова модульна контрольна робота, іспит.
2.1.	Уміти визначати історичну конкретність, своєрідність історичного процесу людства через призму дослідження національної історії та культури	Семінари. Діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий.	Участь у дискусії, демонстрація мультимедійних презентацій, письмова модульна контрольна робота, іспит.
2.2.	Уміти використовувати отриманні знання на практиці (в роботі з науково-методичними матеріалами, друківаними джерелами в бібліотеках, архівах, при підготовці відповідей на теми семінарські й самостійних занять)	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, частково-пошуковий.	Участь у дискусії, демонстрація мультимедійних презентацій
3.1.	Володіти сучасними засобами комунікацій та інформації	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний,	Участь у дискусії, демонстрація

		частково-пошуковий.	мультимедійних презентацій
4.1.	Здатність організувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної і духовної культурної спадщини України	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, частково-пошуковий.	Участь у дискусії, демонстрація мультимедійних презентацій, іспит.
4.2.	Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький	Участь у дискусії, іспит.
4.3.	Здатність виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі.	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, репродуктивний, частково-пошуковий, дослідницький	Участь у дискусії, письмова модульна контрольна робота, іспит.
4.4.	Здатність оцінювати основні тенденції та особливості історичного розвитку людства у певні історичні періоди.	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, частково-пошуковий.	Участь у дискусії, письмова модульна контрольна робота, іспит.

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	4.1	4.2	4.3	4.4
ПРН14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.	+			+	+	+	+	+	+	+
ПРН16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.				+	+	+	+			+
ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати.	+		+	+		+	+			
ПРН25. Використовувати набуті знання для аналізу	+	+	+	+		+		+		+

місяця України у загальноєвропейському та світовому цивілізаційному процесі та туристичному просторі.										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

8. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Іспит	50 20 30

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*реферат, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*)), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум 20+20=40**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум 20+20+10=50**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “0” балів.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»)), то такому здобувачу вищої освіти виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **Е**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

Умови допуску до семестрового іспиту

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до іспиту з «Історія української культури» враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з «Історія української культури». Здобувач вважається **допущеним до семестрового іспиту**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем

	питань обговорення теми	7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини
2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної	3-4-5 балів

роботи; є недоліки в оформленні.	
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 3

1. Пам'ятки античної культури в Північному Причорномор'ї (рівень А).
Максимальна кількість балів – 4.
2. Портретне малярство другої половини XVI – першої половини XVII ст. (Рівень В).
Максимальна кількість балів – 6.
3. Проаналізуйте творчість українських композиторів Л.Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериковського, К. Богуславського, В.Барвінського, Д. Січинського (Рівень С).
Максимальна кількість балів – 10.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 4.

4 бали – виставляються за бездоганну відповідь.

3 бали – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

1-2 бали – виставляються за неповну, схематичну відповідь, в якій багато неточностей, фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 6.

5-6 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

3-4 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми, неповного, поверхового, з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 10.

8-9-10 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

5-6-7 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя та практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 20 балів.

Іспит

Іспит відбувається в усній формі. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті

конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача вищої освіти на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «відмінно» – 30 балів;
- «добре» – 23 бали;
- «задовільно» – 18 балів;
- «незадовільно» – 0 балів.

Здобувачам вищої освіти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «відмінно», за шкалою ЄКТС – **A**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Критерії оцінювання відповіді здобувача вищої освіти на іспиті

правильна відповідь на всі питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу, вичерпно відповідає на додаткові запитання викладача, творчо застосовує теоретичний апарат дисципліни.	«відмінно» (30 балів)
загалом правильна відповідь на питання екзаменаційного білета, здобувач вищої освіти вміє робити аналіз і висновки, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрішностями	«добре» (23 бали)
здобувач вищої освіти під час відповіді припускається окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу, частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.	«задовільно» (18 балів)
здобувач вищої освіти не може на питання екзаменаційного білета внаслідок незнання програмного матеріалу.	«незадовільно» (0 балів)

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на іспиті з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («30 балів»), «добре» («23 бали»), «задовільно» («18 балів»)), то такому здобувачу виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

9. Навчально-тематичний план дисципліни «Історія української культури»

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин			
		Денна форма здобуття освіти			
		Разом	зокрема		
			лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Українська культура від найдавніших часів до початку XXI ст.					
1.	Тема 1. Теоретичні засади вивчення курсу історії української культури.	14	2	2	10
2.	Тема 2. Витоки української культури та її розвиток в період Давньоруської держави (давня та середньовічна доба).	14	2	2	10

3.	Тема 3. Українська культура (XV–перша половина XVII ст.).	14	2	2	10
4.	Тема 4. Українська культура доби Просвітництва (друга половина XVII - XVIIIст.).	14	2	2	10
5.	Тема 5. Українська культура в добу національного відродження (XIX – початок XX ст.).	16	2	4	10
6.	Тема 6. Культурний розвиток України в XX – на початку XXI століття.	18	4	4	10
	Разом годин за модулем 1	90	14	16	60
	Усього годин	90	14	16	60

10. Рекомендовані джерела

Базова література:

1. Білик Б. Етнокультурологія: поняття і терміни: довідник. Київ: Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2017. 112 с.
2. Бойко О. Українська та зарубіжна культура: культури стародавнього світу. Курс лекцій: Навч. посібник. Харків: Кондор, 2002. 365 с.
3. Виткалов В. Українська культура в добу глобалізації. Лекції. Київ : Вища школа, 2010. 463 с.
4. Історія та культура України: навчальний посібник / уклад. Дедурін Г. Г., Іванов С. Ю., Чорний І. В., Харків: ХНУВС, 2017. 108 с.
5. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 584 с.
6. Шейко В. Історія української культури : навчальний посібник. Київ: Кондор, 2010. 360 с.

Додаткова література:

7. Гатальська С. Філософія культури: Підручник для студ. вищих навч. закл. Київ: Либідь, 2005. 328 с.
8. Соловйова Ю. О., Мкртчян О. А. Українське мистецтво в історичному вимірі. Навчально- методичний посібник / Ю.О. Соловйова, О.А. Мкртчян. Харків : Точка, 2017. 89 с.
9. Меднікова Г. Українська і зарубіжна культура XX століття: Навч. посібник. Київ: Знання, 2014. 324 с.
10. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посібник для студентів-україністів. Ужгород: Гражда, 2009. 234 с.
11. Попович М. Нарис історії культури України: Навчальний посібник. Київ: АртЕк, 2001. 728 с.

11. Інформаційні ресурси:

1. Освітній онлайн-ресурс <http://litmisto.org.ua/>
2. Електронна бібліотека «Культура України» <http://www.elib.nplu.org>
3. <http://izbornyk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України.
4. <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії
5. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України»
6. <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України
7. <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАНУ
8. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України».
9. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.